

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:1159

av **Catharina Bråkenhielm (S)**

Ökat stöd till den ekonomiskt svaga vid skilsmässa

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till den ekonomiskt svaga vid skilsmässa och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Svensk lag ger ett dåligt ekonomiskt skydd, jämfört med många andra europeiska länder, för den ekonomiskt svagare parten efter en skilsmässa. Svensk rätt anser i princip att varje make efter en skilsmässa skall svara för sin egen försörjning.

Enligt 6 kap. 1 § äktenskapsbalken (ÄktB) ska makarna var och en efter sin förmåga, bidra till det underhåll som behövs för att deras gemensamma och personliga behov skall tillgodoses så länge de är gifta. Dessutom föreskrivs det i 6 kap. 2 § ÄktB att make, om dennes make ej klarar av sin egen försörjning, skall skjuta till de pengar som behövs.

Enligt 7 § i samma kapitel anges vidare att om makarna inte bor varaktigt tillsammans (t.ex. vid betänketid), så skall makes underhållsskyldighet fullgöras till den andra maken. Den ekonomiskt starkare av de två ska alltså betala ut underhåll under betänketiden. Detta gäller enbart om den starkare parten har ekonomisk möjlighet att bidra till den andres försörjning. Huvudregeln är att makarna var och en ansvarar för sina egna skulder.

Efter skilsmässan kan underhåll dömas ut under en viss period om det föreligger särskilda skäl. Det kan vara att maken varit hemarbetande i många år och behöver viss tid på sig att vidareutbilda sig eller ”fräscha upp kunskaper” inom yrkesområdet. Personen behöver kanske viss tid på sig för att kunna söka och erhålla någon form av arbete. Ofta rör det sig då om några månader upp till ett par år.

Om det föreligger synnerliga skäl kan domstol genom en undantagsbestämmelse bestämma att underhållsbidrag skall utgå under en längre tid eller livet ut. Detta är numera mycket sällsynt i Sverige.

Det är många människor, oftast kvinnor, som hamnar i en prekär situation efter en skilsmässa.

Det är mycket svårt att få rättshjälp vid en skilsmässa när man tvistar om egendom. Hjälpen täcker enbart en första tvist, vid överklagan finns inte längre möjlighet till hjälp. Den ekonomiska ersättningen är dessutom gammal och motsvarar inte dagens kostnader för juridisk hjälp. Detta innebär att den ekonomiskt svaga parten som oftast är kvinnan inte har möjlighet att överklaga domen. Detta gör att den ekonomiskt svaga parten förfördelas rättsmässigt. Därför bör skyddet för den ekonomiskt svagare parten i ett äktenskap ses över i syfte att stärkas både juridiskt och ekonomiskt. Det skulle kunna ske genom att den starkare parten enligt lag blir skyldig att bidra med underhåll under en femårsperiod. Summan skulle kunna beräknas utifrån tillgångar och årsinkomst.

Eventuellt behöver en översyn av beloppen gällande rättshjälp också göras då de inte följt med prisutvecklingen.

Catharina Bråkenhielm (S)